

Бо қарори Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 26 декабри соли 2024, [№652](#)
тасдиқ шудааст.

Концепсияи таҳсилоти фарогир дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2045

1. МУҚАРРАТОТИ УМУМӢ

1. Концепсияи таҳсилоти фарогир дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2045 (минбаъд – **Концепсияи мазкур**) принципҳо, самтҳои афзалиятнок, мақсаду вазифаҳо ва механизми рушди таҳсилоти фарогир дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян менамояд.

2. Концепсияи мазкур ба амалӣ намудани дастрасии баробар ба таҳсил барои ҳамаи кӯдакон дар муассисаҳои таълимии наздик ба маҳалли зист ва оилаи онҳо қарор дошта, новобаста аз ҷинс, наҷод, забон, миллат, эътиқоди динӣ, иллати ҷисмонӣ ё равонӣ, қобилият, вазъи иҷтимоӣ ва фарҳангӣ равона гардидааст.

3. Концепсияи мазкур ба ташкил намудани низоми таҳсилоти фарогир равона гардида, ҷиҳати ҳаматарафа омӯхтани омилҳои асосии вазъи таҳсилот, пеш аз ҳама, таҳсилоти махсус, омода будан барои қабули тамоми кӯдакон ба низоми таҳсилоти умумӣ ва муносибати таҳаммулпазирона дар ин зина мусоидат менамояд.

4. Зарурати қабул намудани Концепсияи мазкур аз инҳо иборат аст:

- таъмини дастрасӣ ва иштироки баробари ҳамаи кӯдакон ба таҳсил бидуни таъбиз;

- таъмин намудани муассисаҳои таълимӣ, шӯбаҳои дастгирии ҳамҷонибаи оила ва кӯдаки марказҳои саломатии шаҳру ноҳияҳо, комиссияҳо оид ба ҳифзи ҳуқуқи кӯдак, муассисаҳои ҳадамоти иҷтимоӣ, марказҳои ҷавонон бо маводду технологияҳои ёрирасон ва захираҳои зарурӣ барои дастгирии кӯдаконе, ки дар таҳсил бо мушкилот дучор мешаванд;

- беҳтар кардани раванди даҳолати барвақтии кӯдакон, дастрасии инфрасохтори маориф, омӯзонидан ва дастгирии омӯзгорон ва роҳбарони муассисаҳои таълимӣ, ҳамкориҳои байнисоҳавӣ, муайянкунӣ ва пайгирии хонандагоне, ки дар ҳатари тарки таҳсил қарор доранд ё ба таҳсил фаро гирифта нашудаанд;

- мусоидат ҷиҳати дар муҳити оила тарбия гирифтани кӯдаконе, ки дар муассисаҳои таълимии махсус таҳсил мекунанд.

5. Мафҳумҳои асосие, ки дар Концепсияи мазкур истифода мешаванд:

- **маъюбӣ** –дараҷаи маҳдудияти фаъолияти ҳаётии инсон дар натиҷаи нуқсёбии саломатӣ бо коҳиши устувори вазифаҳои организм;

- **таҳсилоти фарогир** - муҳайё кардани шароити мусоид барои кӯдакон, новобаста аз ҷинс, наҷод, забон, миллат, эътиқоди динӣ, иллати ҷисмонӣ ё равонӣ, қобилият, вазъи фарҳангӣ ва иҷтимоӣ ҷиҳати гирифтани таҳсилот;

- **тарҳи универсалии омӯзиш** - раванди педагогие, ки асоси таҳсилоти фарогирро ташкил дода, ба таҳиягарони барномаи таълимӣ ва омӯзгорон дар тарҳрезии дарсҳо, фаъолият ва захираҳои омӯзишӣ, ки барои ҳама хонандагон дастрасанд, кумак мерасонад.

2. МАҚСАД, ВАЗИФАҲО ВА ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ ТАҲСИЛОТИ ФАРОГИР

6. Мақсади таҳсилоти фарогир таъмини дастрасии ҳамаи шахрвандони синну соли мувофиқ ба гирифтани таҳсилот якҷо бо ҳамсолон дар муассисаҳои таълимӣ, қатъи назар аз миллат, наҷод, ҷинс, забон, эътиқоди динӣ, мавқеи сиёсӣ, вазъи иҷтимоӣю иқтисодӣ ва маъюбият мебошад.

7. Вазифаҳои таҳсилоти фарогир:

- пешниҳод намудани ҷойгиркунии оқилонаи кӯдакон бо дарназардошти хизматрасонии иҷтимоӣ, равонӣ ва педагогӣ дар раванди таълим;

- баланд бардоштани сатҳи иштироқи ҳамаи хонандагон дар ҳаёти фарҳангии муассисаи таълимӣ ва кам кардани шумораи кӯдакони аз таҳсил дурмонда;

- бартараф кардани монеаҳо ва беҳтар намудани дастрасии шахсоне, ки дар таҳсил ба мушкилот дучор мешаванд ё дорои талаботи махсуси таълимӣ мебошанд.

8. Принципиҳои таҳсилоти фарогир:

- имконияти гирифтани таҳсили ҳар як таълимгиранда дар муассисаҳои таълимии ба маҳалли истиқомат ва оилааш наздик, новобаста аз вазъи саломатӣ, миллат, наҷод, ҷинс, забон, эътиқоди динӣ, вазъи иҷтимоӣ;

- манъи поймолкунии ҳуқуқи кӯдаконе, ки мушкилот ё хусусиятҳои фардӣ доранд, аз рӯйи мансубияти наҷодӣ ва миллӣ, ҷинс, дин, забон, вазъи иҷтимоӣ ва молумулкӣ ва дигар нишонаҳо ҳангоми амалисозии ҳуқуқ ба таҳсил;

- мутобиқати муассисаҳои таълимӣ барои амалисозии таҳсилоти фарогир дар ҳамаи зинаҳо (аз ҷумла мутобиқати барномаҳои таълимӣ, муҳити атроф, омода намудану бозомӯзии педагогҳо, равоншиносон);

- муносибати инфиродӣ, новобаста аз синну сол ва сатҳи қобилияти идроки хонанда бо дарназардошти гуногунии хусусият ва талаботи ҳар як кӯдак;

- таъмини таҳсилоти фарогир дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот;

- роҳандозии таҳсилоти фарогир дар асоси натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ ва дастовардҳои эътирофшудаи ҷаҳонӣ;
- дар муҳити оила ба воя расидани кӯдак;
- ҳамкорӣ бо падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) ва ҷонибҳои манфиатдори дигари ҷомеа;
- рушди педагогикаи фарогир дар омӯзиш, арзёбӣ ва тарҳрезии муҳити дастраси омӯзиш дар таҳсилоти фарогир.

3. ТАҲЛИЛИ ВАЗЪИ ТАҲСИЛОТИ ФАРОГИР ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

9. Давлат ба ҳамаи шахсоне, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон зиндагонӣ мекунанд, таҳсилоти умумиро ба таври ройгон дар муассисаҳои давлатии таълимӣ кафолат дода, барои таҳсили шахсони дорои мушкилиҳо дар таълим дар муассисаҳои давлатии таълимӣ ҳамаи зинаҳои таҳсилот, шароит фароҳам меорад.

10. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсилоти фарогир асосан дар муассисаҳои таълимӣ махсусгардонидашуда (барои кӯдакони дорои иллатҳои шунавоӣ, бинӣ, нутқ, ақлан носолим, узвҳои ҳаракаткунандашон осебдор, инкишофи равониашон суст) ташкил карда шудааст. Қалби мақсадноки кӯдакон, новобаста аз ҷинс, наҷод, забон, миллат, эътиқоди динӣ, иллати ҷисмонӣ ё равонӣ, қобилият ва вазъи иҷтимоӣ, ба муҳити таҳсилот дар ҷумҳурӣ дар шакли падидаҳои алоҳида ва таҷрибаи инфиродӣ ба роҳ монда шудааст.

11. Ба шахсоне, ки дар таълим бо мушкилиҳо дучор мешаванд, ҳангоми гирифтани таҳсилот кумаки равониву педагогии ройгон расонида шуда, барои гирифтани таҳсилот бо дарназардошти имконияту қобилиятҳои онҳо шароит фароҳам оварда мешавад.

12. Ба шахсони дорои талаботи махсуси таълимӣ бо дарназардошти тавсияҳои мақоми ваколатдори экспертизаи тиббӣю иҷтимоӣ ва шӯбаҳои дастгирии ҳамаҷонибаи оила ва кӯдаки марказҳои саломатии шахру ноҳияҳо, хонандагоне, ки мушкилот дар таълим доранд, барои гирифтани таҳсилот дар муассисаҳои таълимӣ давлатӣ бо захираҳо, дастгирӣ ва мутобиқгардонӣ, ҷойгиркунии оқилона ва тағйиркунӣ дар баробари ҳама таъмин карда мешаванд.

13. Ба ҳар як хонанда, бо дарназардошти хусусият ва имкониятҳои хосаш, вобаста ба интиҳоби касб имкон дода мешавад, ки барномаҳои таълимӣ иловагӣ ва асосии касбиро аз худ намояд.

14. Дар айни ҳол дар соҳаи маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон 5 муассисаи таҳсилоти томактабӣ, ки барои кӯдакони синни томактабии имконияташон маҳдуд пешбинӣ шудаанд, бо фарогирии 465 кӯдак фаъолият мекунанд.

15. Дар соли таҳсили 2024-2025 15 мактаб-интернат барои кӯдакони имконияти маҳдуддошта дар ҷумҳурӣ фаъолият мекунанд, ки аз он 4 мактаб-интернат дорои мақоми ҷумҳуриявӣ буда, дар онҳо 2578 кӯдак ба таҳсил фаро

гирифта шуда, ба онҳо 479 омӯзгор, аз ҷумла 416 нафар дорои таҳсилоти олий, 14 нафар дорои таҳсилоти олии ноপুরра ва 49 нафар дорои таҳсилоти миёнаи касбӣ таълиму тарбия медиҳанд.

16. Тайёр намудани омӯзгорон дар самти таҳсилоти фарогир яке аз масъалаҳои муҳим ба шумор меравад. Дар айни замон дар заминаи панҷ муассисаи таҳсилоти олии касбии равияи омӯзгорон ҷумҳурӣ дар назди факултети педагогика шуъбаҳои олигофренопедагогика, логопедия, дефектология ва сурдопедагогика ташкил шудаанд, ки дар онҳо мутахассисони ихтисосманди самти таҳсилоти фарогир омода карда мешаванд.

17. Новобаста ба корҳои анҷомдодашуда, дар фаъолияти ин муассисаҳо як қатор мушкилот ҳой дорад:

- нарасидани мутахассисон-дефектологҳо (олигофренопедагогҳо, сурдопедагогҳо), равоношиносон, логопедҳо;

- таъмин набудани муассисаҳои махсус бо мушовирони равоношинос, тиббию педагогӣ;

- нокифоя будани миқдори муассисаҳои томактабӣ, таҳсилоти умумӣ барои кӯдакони имконияташон маҳдуд;

- набудани ҳуҷраҳои даҳолати барвақтӣ дар муассисаҳои тиббию профилактикӣ.

18. Концепсияи мазкур барои бартараф намудани мушкилот дар самти таҳсилоти фарогир муҳим буда, барои фароҳам овардани шароити мусоид барои таъмини ҳуқуқи шаҳрвандон ба таҳсилоти босифат, новобаста аз ҷинс, наҷод, забон, миллат, эътиқоди динӣ, иллати ҷисмонӣ ё равоӣ, қобилият ва вазъи иҷтимоӣ муосидат менамояд.

4. САМТҲОИ АСОСИИ АМАЛИСОЗИИ КОНСЕПСИЯ

19. Барои амалисозии меъёрҳои таҳсилоти фарогир заминаи ҳуқуқии мукамал дар сиемати давлатӣ амалӣ карда мешавад. Дар ин замина, лиҳзати расидан ба ҳадафҳои Концепсияи мазкур андешидани чораҳои зерин муҳим аст:

- такмили заминаи меъёрии ҳуқуқии низоми таҳсилоти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ворид намудани тағйироти зарурӣ ба санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ бо дарназардошти принцип ва механизмҳои амалисозии низоми таҳсилоти фарогир;

- дар асоси маблағгузори сарикасӣ ва ҷамъоварии маълумоти дақиқ ва нави низоми иттилоотии идоракунии маориф ва илм бознигарӣ намудани механизми маблағгузори хонандагоне, ки мушкилӣ дар таълим доранд;

- таҳия, қабул ва амалисозии барномаҳои дастгирии мақсаднок ҳамчун механизми амалисозии Концепсияи мазкур дар тамоми зинаҳои таҳсилот.

20. Барои амалисозии Концепсияи мазкур бояд дар самтҳои зерин чораҳои зарурӣ андешида шаванд:

- ба низом даровардани маблағгузорию муассисаҳои таълимӣ дар асоси ҷамъоварию маълумоти дақиқ барои дастгирии кофӣ ва таъмини захираҳои зарурӣ дар раванди таълим ва иштироки ҳамаи хонандагон;

- васеъ намудани хизматрасониҳои таълимӣ, бахусус дар деҳот, барои кӯдакони дорои мушкилиҳо дар таълим;

- васеъ намудани хизматрасониҳои муайянкунии саривақтӣ ва даҳолати барвақтӣ, марказҳои тавонбахшию кӯдакон ва ҷавонон;

- таъмин намудани дастрасии хонандагон ба лавозимоти зарурӣ, маводди таълимӣ ва омӯзишӣ, дастгоҳҳои ёрирасон ва технологияҳо барои омӯзиш ва иштирок дар муҳити таҳсилоти умумӣ (аз ҷумла китобҳои дарсӣ бо алифбои Брайл ё бо ҳарфи калон, дастгоҳҳои шунавоӣ, забони имову ишора, дастрасӣ ба об ва гигиенаи шахсӣ, пандусҳо, гузаргоҳҳои махсус ва воситаҳои дигари ёрирасон);

- дар асоси ҷойгиркунии оқилона фароҳам овардани шароит барои муҳити дастрас дар ҳамаи муассисаҳои таълимӣ (пандусҳо, лифтҳо, майдончаҳои махсус муҷаҳҳазшуда ва ғайра), ташкили раванди таълим (ҷойи қор дар синфхона, асбобҳои хониш ва навиштан, таҷҳизоти муосири мустаҳкамкунии садо, дастурҳои махсуси дидактикӣ ва маҷмуаҳо);

- рушди низоми дастгирии иҷтимоӣ, равонию педагогӣ, тиббии ҳамаи иштирокдорони раванди таълим;

- ташкили бозомӯзӣ ва такмили ихтисоси мунтазами омӯзгорон, роҳбарият ва қорандони дигари муассисаҳои таълимӣ дар самти таҳсилоти фарогир;

- таҷдид намудани басти вазифавии таҳсилоти махсус ва ворид намудани воҳидҳои қории иловагӣ, аз ҷумла омӯзгори таҳсилоти махсус, педагог-равоншинос, ёвари омӯзгор (тютер) ва педагоги иҷтимоӣ дар муассисаҳои таълимӣ;

- бознигарӣ ва навсозии равандҳои арзёбӣ ва сертификатсия ҷиҳати барқараф қардани монеаҳо барои кӯдакони дорои мушкилот дар таълим;

- муқаррар намудани воҳидҳои махсус ва андешидани чораҳои дигар барои дастгирии дастрасӣ ба бозори меҳнат барои хонандагони дорои мушкилот дар таълим;

- баррасӣ ва муқаммал намудани барномаи таълимӣ ва усулҳои педагогӣ барои мувофиқат бо принципҳои тарҳи универсалию омӯзиш;

- таҳияи харитаи роҳи гузариши муассисаҳои таълимии шакли махсус ба марказҳои захиравии таҳсилоти фарогир ва омӯзгорони махсус ба мушовирони таҳсилоти фарогир;

- баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии падару модарон (шахсони онҳоро ивазкунанда) оид ба ҳуқуқ ва уҳдадорихои онҳо ҳамчун шарикони баробар дар раванди таълим;

- баланд бардоштани сатҳи иштироқи падару модарон, оилаҳо ва парасторон дар рушди умумии кӯдакон (ичтимоӣ, эҳсосотӣ, ҷисмонӣ ва зеҳнӣ), дар ҳамоҳангӣ бо низоми иртибот ва назардиҳӣ бо падару модарон, байни падару модар ва омӯзгорон, падару модар ва хонандагон, падару модар ва муассисаи таълимӣ ва шахсони манфиатдори дигари ҷомеа.

5. РОҲҲОИ БАЛАНД БАРДОШТАНИ МАҲОРАТИ КАСБИИ КОРМАНДОНИ СОҲАИ ПЕДАГОГӢ ДАР ТАҲСИЛОТИ ФАРОГИР

21. Педагогикаи таҳсилоти фарогир қобилияти расонидани моҳияти таълимро ба ҳамаи кӯдакон бо дар назар доштани онҳое, ки дар таҳсил мушқилот доранд, амалӣ менамояд ва бо ин мақсад нақшаю барномаи инфиродии хонандаро таҳия месозад. Омӯзгори таҳсилоти фарогир, омӯзгори босалоҳият буда, эҳтиёҷоти гуногуни таълимии ҳамаи кӯдаконро ба эътибор гирифта, мувофиқи он ҷараёни дарсро тарҳрезӣ ва ташкил мекунад.

22. Амалӣ намудани чораҳои зерин барои таъмини омодагии кормандон дар низоми таҳсилоти фарогир зарур мебошад:

- ҳамгиро ва мутобиқ намудани дарсҳо вобаста ба таҳсилоти фарогир дар таҳсилоти олии касбӣ ва баъд аз муассисаи олии таълимӣ, ҳамчунин такмили ихтисос барои омӯзгорон ва роҳбарони муассисаҳои таълимӣ, аз ҷумла дар асоси далелҳои байналмилалӣ ва таҷрибаи беҳтарин дар рушди иқтидор барои таҳсилоти фарогир;

- тарҳрезӣ ва амалӣ намудани курсҳои омӯзишӣ оид ба таҳсилоти фарогир (дар таҳсилоти олии касбӣ ва баъд аз муассисаи олии таълимӣ) барои дастгирии омӯзгорон, мутахассисони муайянқунии саривақтӣ ва дигар мутахассисон (мутахассисони рушди барвақтии кӯдакон, кормандони иҷтимоӣ, тавонбахшони ҷисмонӣ, инкишофи нутқ, коммуникатсия ва ғайра);

- таҳия ва ҷорӣ намудани технология ва усулҳои муосири педагогӣ барои амалисозии таҳсилоти фарогир бо дарназардошти принципҳои тарҳи универсалии омӯзиш ва педагогикаи хонандамеҳвар;

- таъсиси низоми дастгирии бардавом барои омӯзгорон ва роҳбарони муассисаҳои таълимӣ, аз ҷумла ташкили дастгирии методӣ оид ба рушди таҳсилоти фарогир дар иттиҳодияҳо ва шуроҳои методии муассисаҳои таълимӣ ва мақомоти маҳаллии идорақунии маориф, амалӣ намудани курсҳои омӯзиши омехта оид ба таҳсилоти фарогир бо дастгирии менторон (устодон) дар сатҳи муассисаҳои таълимӣ.

6. КОРҲОИ МАЪРИФАТӢ ВА ҶАЛБИ ҶОМЕА БА РАВАНДИ ТАҲСИЛОТИ ФАРОГИР

23. Ҷомеаи фарогир барои тамоми кӯдакон дастрас буда, онҳоро дастгирӣ менамояд.

24. Барои ташкили таҳсилоти фарогир чорабиниҳои зерин амалӣ мешаванд:

- гузарондани чорабиниҳои иттилоотию маърифатӣ дар муассисаҳои таълимӣ, бо оила ва ҷомеа баҳри таҳкими ҳамкориҳо чиҳати рушди таҳсилоти фарогир тавассути ҷалби мақомоти маҳаллӣ, ҳифзи ҳуқуқ, падару модар ва шахсони онҳоро ивазкунанда;

- таҳияи нақшаи чорабиниҳо оид ба дастгирии кӯдакони дорои ниёзи махсуси таълимӣ;

- кор бо падару модарон ва аҳли ҷомеа дар ҳама сатҳҳои низоми таҳсилот бо мақсади паст кардани тамғагузорӣ ва таъбиз марбут ба кӯдакони дорои маъюбият;

- тақмили низоми васоят ва парасторӣ, оилаи (мураббии) парастор бо тавачҷуҳ ба таҳсил ва тарбияи оилавӣ;

- таҳияи нақшаи чорабиниҳо барои дастгирии падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда), омӯзгорон чиҳати ҷалби онҳо ба ҳамкорӣ ва дастгирии фарзандон дар муҳити оила;

- беҳтар намудани робита, ҳамоҳангсозӣ ва механизми ҳамкориҳои байни падару модарон ва омӯзгорон, кумитаҳои падару модар ва роҳбарияти муассисаи таълимӣ, мақомоти маҳаллии идоракунии маориф чиҳати ташкили низоми иртибот ва назардиҳӣ бо падару модар.

7. МАНБАЪҲОИ МАБЛАҒГУЗОРӢ ВА МЕХАНИЗМҲОИ АМАЛИСОЗИИ КОНСЕПСИЯ

25. Амалисозии Консепсияи мазкур дар доираи маблағҳои ҳамасола барои вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва муассисаҳои таълимӣ пешбинишудаи бучети давлатӣ, инчунин маблағҳои ғайрибучетӣ, грантҳо ва сарчашмаҳои дигаре, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, анҷом дода мешавад.

26. Барои амалигардонии Консепсияи мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон стратегияи дахлдор таҳия ва тасдиқ карда мешавад.

8. МОНИТОРИНГ ВА АРЗӢБИИ АМАЛИСОЗИИ КОНСЕПСИЯ

27. Мониторинг ва арзёбии амалисозии Консепсияи мазкур аз ҷониби Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешавад.

28. Мониторинг ва арзёбии Концепсияи мазкур мутобиқи талаботи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 декабри соли 2018, №615 «Дар бораи Қоидаҳои гузаронидани мониторинг ва арзёбии амалишавии ҳуҷҷатҳои стратегии сатҳи миллӣ, барномаҳои соҳавӣ ва минтақавии рушд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» гузаронида мешавад.

29. Дар рафти амалисозии Концепсияи мазкур мақомоти дахлдор ҳар семоҳа ба Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба иҷрои он маълумот пешниҳод менамоянд. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи маориф ва илм ҳамасола ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба рафти амалисозии Концепсияи мазкур маълумот пешниҳод мекунад.

30. Маълумот оид ба рафти амалисозии Концепсияи мазкур дар сомоҳаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи маориф ва илм ҷойгир карда мешавад.

9. НАТИҶАҲОИ ҶАШМДОШТИ КОНСЕПСИЯ

31. Концепсияи мазкур барои таъмин намудани дастрасӣ ба таҳсилоти фарогир ба ҳамаи кӯдакон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон имконият медиҳад. Амалишавии Концепсияи мазкур ба ноилшавии натиҷаҳои пешбинишудаи зерин шароит муҳайё месозад:

- инфрасохтори муассисаҳои таълимӣ беҳтар карда шуда, шароит барои бунёди муҳити бемонеа (роҳрав, пандус, ҷойи нишаст, лифт, ошхона, ташноб ва дигар шароитҳои иҷтимоӣ), рафъи монеаҳои ҷисмонӣ барои таҳсилоти фарогир фароҳам оварда мешавад;

- ҳуқуқҳои кӯдаконе, ки дар таълим ба мушкилот дучор мешаванд, барои зиндагӣ ва тарбия ёфтандар оила, барои гирифтани таҳсилоти босифат, дастрасӣ ба захираҳои коммуникатсионии иттилоотӣ таъмин карда мешаванд;

- муассисаҳои давлатӣ, шарикони хусусӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ ба таври фаъолона дар раванди ташкили таҳсилоти фарогир барои қонеъ кардани манфиат, шавқ ва ниёзҳои таълимии ҳамаи кӯдакон, аз ҷумла кӯдакони бештар осебпазир фаъолона иштирок мекунанд;

- заминаи меъёрии ҳуқуқии соҳаи маориф ва соҳаҳои дигар барои кӯдаконе, ки дар таълим мушкилот доранд, таҷдиди назар ва такмил дода мешавад;

- ҳамкориҳои байнисоҳавӣ барои дастгирии кӯдакон ва муассисаҳои таълимӣ вобаста ба эҳтиёҷоти мушаххаси онҳо ба роҳ монда мешавад;

- шартҳои ҷалби кӯдакони дорони мушкилот дар таълим дар раванди таҳсилоти миёнаи умумӣ муқаррар карда мешаванд;

- низоми самарабахши тайёрӣ ва такмили ихтисоси кадрҳои педагогӣ аз рӯйи принципҳои таҳсилоти фарогир ба роҳ монда мешавад.

10. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

32. Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун мақоми ваколатдор дар роҳбарии умумии амалисозии Концепсияи мазкур масъул буда, бо мақсади ҷалби маблағгузорӣ ҷиҳати амалисозии Концепсияи мазкур бо шарикони рушд ҳамкорӣ менамояд.

33. Амалисозии Концепсияи мазкур ба зиммаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузор гардида, вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ барои амалисозии самараноки Концепсияи мазкур тадбирҳои дахлдор меандешанд ва ба Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат менамоянд.